

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Frihet för studenter – om hur kår- och nationsobligatoriet kan avskaffas

Debatten om kårobligatoriet har pågått under många år. Principiella uppfattningar har varvats med praktiska lösningar. Vi har stor respekt för principiella synpunkter om föreningsfriheten; redan de juridiska tolkningarna av kårobligatoriet skiljer sig åt.

Det finns bland SUHF:s medlemmar olika sammanvägda bedömningar av det principiella och det praktiska vardagliga. Gemensamt är dock en stark önskan att formerna för studenternas ovärderliga medverkan i utvecklingen av svensk högre utbildning kan garanteras. Denna medverkan är den viktigaste principen att värna.

För universitet och högskolor är obligatoriefrågan framför allt en mycket praktisk fråga. Utvecklingen av lärosätena och utbildningarna kräver deltagande från alla parter, inte minst studenterna. De senare måste tillförsäkras goda förutsättningar att organisera sig och driva en oberoende och aktiv granskning av verksamheten. Det är en stor fördel i det svenska högskolesystemet att studenterna ses som vuxna individer med eget ansvar och genom kårerna utgör en aktiv mot- och samarbetspart till ledningarna. Den traditionen är värd att värna.

Vi ser med viss olust på effekterna som kunnat noteras i Australien med mindre studentmedverkan i olika sammanhang när obligatoriet där avskaffades.

Utredaren belyser och beskriver dessa fundamentala frågor på ett insiktsfullt sätt, Hans uppgift har varit att föreslå alternativa former för organisering av studentmedverkan när – inte om – obligatoriet avskaffas. Vi menar att utredningen därvidlag har gjort ett gott arbete. Vi uppskattar också det öppna arbetssättet som utredaren tillämpat som inneburit att vi kunnat diskutera olika förslag även underhand.

Vi menar att många förslag i utredningen sammanfattningsvis kan följas, förutsatt att tanken på att avskaffa obligatoriet fullföljs och förutsatt att högskolesektorn inte tvingas in i en ekonomisk valsituation mellan kvalitet i utbildningen och studenternas sociala och kåraktiva möjligheter.

Utredaren föreslår att universitet och högskolor ersätts med 120 miljoner för att hantera vissa studiesociala frågor utöver studiebevakningen. För att obligatoriets avskaffande skall kunna göras utan att avkall behöver göras på studentinflyandet så är det fundamentalt att finansieringen garanteras, och att medlen inte konkurrerar med antalet lärartimmar. Vi anser att, oaktat vi principiellt önskar största möjliga frihet för lärosätena, det är viktigt att medel tillförs efter en nationell norm för vidareföring till studentorganisationerna utan att förhandlingar behöver ske mellan lärosätets ledning och den part som skall granska densamma.

ADRESS	E-MAIL	PHONE	MOBILE	FAX	WEBSITE
Rådmansgatan 72 SE-113 60 Stockholm Sweden	Bengt.Karlsson@suhf.se Helena.Lejon@suhf.se Kerstin.Reithner@suhf.se	+46 8 32 28 53 +46 8 32 05 26 +46 8 32 13 88	+46 708 32 28 53 +46 708 32 05 26 +46 708 32 13 88	+46 8 32 93 70	www.suhf.se

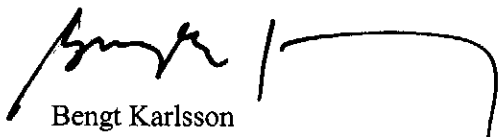
I sammanhanget måste påpekas att lärosäten starkt protesterar mot att mer eller mindre tvingas avsätta medel utöver dessa för att t.ex. överta hyresavtal för kårhus osv. Utredaren argumenterar att kostnaderna för studiesociala ändamål måste kunna vägas mot andra ändamål inom ramen för den samlade högskolebudgeten. Varje krona som måste avsättas för annat än undervisning, hur angeläget ändamålet än kan synas, inkräktar på utbildningarnas ekonomi och kvalitet. Vi stöder förslaget att det skall vara möjligt för ett lärosäte att ekonomiskt stöda en studentförening, men ser ingen möjlighet att inom befintliga resurser acceptera ett uppdrag att avsätta resurser för studentmedverkan.

Samma resonemang gäller beträffande förslagen kring hantering av nationer och fakultetsföreningar. Det är bara att konstatera att utredaren inte heller här har någon lösning av hela finansieringen av t ex nationshusen utan hoppas att det skall kunna lösas i diskussioner med högskolan och kommunen. Även detta sätter universitet med många och för studentlivet viktiga nationer i en orimlig valsituation mellan utbildningens kvalitet och studenternas sociala välbefinnande. För lärosätenas del är det inte möjligt att inom nuvarande resursramar omfördela utbildningsresurser till andra ändamål. Vi tror inte att alla medlemmar i SUHF önskar engagera sig i uthyrning av bostäder. Det bör, enligt förbundet, vara möjligt för det lärosäte som så önskar att engagera sig, men vi är mycket angelägna att inte hamna i en situation som på ett oönskat sätt tvingar lärosätena till oönskade omprioriteringar av resurser.

Genomförandet är tänkt från 1 juli 2010. Vi håller med om att det är bra om förändringen följer ett läsår. Vi håller med utredaren att medel bör avsättas för en stödfunktion. SUHF har utpekats som möjlig organisation att stå för en sådan. Under förutsättning att tillräckliga medel avsätts för uppdraget accepterar SUHF ett sådant uppdrag. Vi vill i så fall ha ett mycket nära samarbete med SFS.

Vi instämmer också i utredarens kommentarer kring möjligheterna att om lärosätenas autonomi blir sådan att formerna för studentinflytandet hanteras genom lokala beslut så kan obligatoriefrågan få en annan utveckling, t ex genom att lärosätena själva får avgöra hur praktiska och principiella frågor ska hanteras. Vi väntar med viss spänning på om Daniel Tarschys utredning kommer att ge andra möjligheter till olika lösningar av studentinflytande än det som utredaren här i enlighet med sitt uppdrag föreslagit. Vi menar att Tarschys utredning och dess förslag bör beaktas, innan beslut i obligatoriefrågan tas.

Enligt uppdrag

Bengt Karlsson
Generalsekreterare